

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya u. 1
ahová a hirdetések, az előfize-
tések és a lap szétküldésére
vonalkozó felszólalások inté-
zendők.

Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJFER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 24 K.
Félévre — — — — 12 K.
Negyedévre — — — 6 K.
Egy hóra — — — — 2 K.
— Egyes szám ára 8 fillér. |

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadhat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünne-
napok kivételével mindennap
délután 5 órakor. ■■■■■■

Nagybecskerek, 1911.

XL. évfolyam 272. szám.

Kedd, november 28.

Az adópolitika.

— november 28.

A parlamenti rend helyreállításával s a költségvetés elintézése után a költségvetés újra meg fogja indítani a megakadt gazdasági életet, remény van annak fellendülésére. És a gazdasági fellendüléssel együtt kell járni az állam háztartása érdekében az adópolitika fejlesztésének. És ezt a fejlesztést ott kell keresni, ahol az adóterher legkönnyebben elviselhető, legkevésbé súlyos és különösen pedig igazságos is. A szesz, dohánymonopóliumnál, a hadmentességi díjban és a progresszív örökösödési adóban kell az adópolitika útját megtalálni. Az élvezeti és nem szükségleti cikkek, a nagy örökség, melyhez az örökösök munka nélkül jutnak, könnyen elviselhetik az adóterhet, valamint fizethet adót az is, aki a véradót elkerülte.

Ezek közül a jövő évi budgetben a szeszadó kérdése már elintézett dolog. A szeszadó teljes mértékének igénybe vétele által a jövő évi költségvetés bevétele már 14,910.000 koronával emelkedtek. Hasonló módon nyert elintézést a dohánymonopólium is, a dohányárak áremelése címén a bevételi előirányzat 15,700.000 koronával emelkedett. A hadmentességi díj kérdését csak az új véderőjavaslat törvénybe iktatása után lehet rendezni, a progresszív örökösödési adó előmunkálatai pedig folyamatban vannak.

Igen fontos és mindnyájunkat közvetlenül érdeklő adópolitikai tervek ezek; de még ezeknél is fontosabb az a tény, hogy 1913 január elsején életbe kellene léptetni az egyenes adók reformját. Erről a re-

formról azt mondja Hegedüs Loránt, hogy ez egy nagy fordulat, mely minden állam adópolitikai történetében a legnagyobb nehézségekkel volt keresztülvihető.

A reform, amint ismeretes, a hozadéki adókról át megy az egyéni jövedelem progresszív megadóztatására. Eddig az adóalany a tárgyban összpontosult, jövőre a személy egyéni jövedelmében fog összpontosulni.

Ezt az adórendszert Poroszországban alkalmazták először s ma már minden művelt állam elfogadta.

Igen ám, de amikor Poroszország életbe léptette a személyes jövedelmi adót, — olyan gazdag pénzügyi viszonyok között állott: a régi kereseti adókat és az összes hozadék adókat is mind átengedhette a községeknek. Más államok nem voltak ugyan ilyen kedvező helyzetben, mikor az új adórendszert életbe léptették; de valamennyire mégis nélkülözni tudták a dologi adójövedelmeket. Mi, fájdalom, nem vagyunk ilyen kedvező helyzetben, mert mi csak az általános jövedelmi pótdadót törülhetjük a régi adónemekből most, mikor a modern adórendszert fogjuk életbe léptetni.

Az életbe léptetés legnagyobb nehézsége az lesz, hogy az adóbevallás kényszerét fogja alkalmazni az állam az adózókkal szemben. Eddig az adójövedelem eltitkolása nálunk napirenden volt. Nem is esoda, hiszen olyan magas adókulesot alkalmazott a bevallott jövedelem után az adókiivetés, hogy ilyen kules mellett az adóterhet elviselni képtelenség lett volna. Az új törvény mérsékelt kvótát követel; de a legszigorubb büntetéssel sújtja az eltitkolásokat.

volt s kigunyolták őt, mikor bucsut mondtak neki.

A fiatalember mikor végzett velük, így kiáltott fel:

Hiába vesztegettem el ezeket az éveket! Oh, ha még egyszer választhatnék, bizony okosabban cselekedném!

II.

A tündér újra megjelent s így szólt:
— Még négy adomány van. Válassz újra s fontold meg jól! Az idő elmúlik és csak egy adomány értékes.

A fiatalember sokáig habozott, végre a Szerelmet választotta és nem látta, hogy könnyek gyűlnek a tündér szemébe.

Sok-sok év múlva, a mi emberünk egy koporsó mellett ült busan, lehorgasztott fejjel, egy üres házban. És így sopánkodott:

Elmentek, egyik a másik után, egyedül hagytak s most ott fekszik az utolsó is, akit legjobban szerettem. Egyik kétségbe-

A városi közgyűlés.

— A tárgysorozat. —

Nagybecskerek város képviselőtestülete, mint már említettük, november 30-án, esőtörtökön d. u. 3 órakor közgyűlést tart. Most adjuk itt a közgyűlés tárgysorozatát:

1. A városi mérnöki, rendőralkaptányi és rendőrhadnagy állásnak választás útján való betöltése.

2. M. kir. belügyminiszter ur rendelete az 1909. évi államsegély felosztása tárgyában.

3. M. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur leirata a főgimn. szerződés jóváhagyása tárgyában.

4. A törvényhatósági bizottság határozata az iparostanone-iskola segélye tárgyában.

5. A törvényhatósági bizottság jóváhagyó határozata a város tisztviselőinek fizetésrendezése tárgyában.

6. Hivatalos előterjesztés a képviselőtestület tagjainak választása tárgyában.

7. Hivatalos jelentés a november havi pénzügyi szükséglet fedezése tárgyában.

8. A városi tanács javaslata a városi dijnokok stb. fizetésrendezése tárgyában.

9. U. a. az 1910. évi gyámpénztári számadás tárgyában.

10. U. a. a városi alapok és pénztárak 1910. évi számadása tárgyában.

11. U. a. a keddi állatvásárra felhajtott állatok vámmentessége tárgyában.

12. U. a. a kövezetvámcsedési jog kiterjesztése tárgyában.

13. U. a. a közpénzek 1912. évi elhelyezése tárgyában.

14. U. a. a Mihályffyné-féle földek megvétele tárgyában.

15. U. a. az iparostanone-iskolai tanítók díjazása tárgyában.

16. U. a. a polgári iskola helyiségeinek szaporítása tárgyában.

17. U. a. a eselédszerző intézetek által szedhető díjak megállapítása tárgyában.

18. A városi főszámvevő javaslata a felvett nagy kölcsönösszeg szétosztása tárgyában.

19. Az iparostanone-iskola igazgatójának jelentése az iskola fejlesztése tárgyában.

20. Özv. Marinkonez Bertalanné kér-

esés jött a másik után és minden boldog óráért, amit a szerelem adott, ezer óra szenvedést fizettem. Atkozlak, óh szerelem, lelkem mélyéből.

III.

— Válassz újra!
A tündér jött el megint s szólt imígyen:

— Az évek most már bizonyosan megtanítottak az okosságra. Még három adomány van itt. Csak egyetlen egy fontos: ne feledd el és válassz e szerint.

Multak az évek. A tündér megint ott állt, az ember mögött, aki az alkonyat homályában keserű gondolatokba merült. A tündér tudta, mi gyötéri őt. Ezt gondolta magában:

— A nevem betöltötte a világot, minden ajk engem magasztalt. Édes volt ez a tudat, de mily kevés ideig tartott. Csak-hogy jött az irigység, aztán a rágalom, majd a gyűlölet, végre az üldözés, utóljára

„TORONTÁL“ tárcája.

Adományok.

I.

Az élet reggelén a jó tündér beállított kosarával és így szólt:

— Ebben adományok vannak. Válassz ki egyet, a többit hagyd. Vigyázz, légy óvatos és válassz okosan. Mert az adományok közt csak egy van, amely értékes.

Öt adomány volt: a Hir, a Szerelem, a Gazdagság, az Élvezetek és a Halál. A fiatal ember mohón nyult a kosárba s ezt mondta:

— Fölösleges sokáig gondolkozni! És az élvezeteket választotta.

Aztán nyakába vette a világot s élvezte az ifjúság valamennyi kedves élvezetét. De mind egytől-egyig rövid ideig tartott, csalódással telt, üres és haszontalan

Eisenstädter S. és Társai divatáruháza

ezuton is értesíti az érdeklődőket, hogy raktáron tart kiváló finom kész fehérneműeket is és vállalja teljes menyasszonyi kelengyék szállítását.

vénye a közs. Kötelékbe való felvétele tárgyában.

21. Hivatalos jelentés a szeptember, október és novemberi pénztárvizsgálókról.

22. Jánosi Ede illetőségi ügye.

23. Horváth Ignác illetőségi ügye.

24. Fodor János illetőségi ügye.

25. Kohn József illetőségi ügye.

26. Nechuta Gusztáv illetőségi ügye.

27. Özv. Hölzl Róbertné kegydíj ügye.

28. Meggyessy Lajos nyug. vár. adóellenőr kérvénye drágasági pótlék tárgyában.

29. Barát Ernő városi gyepmester kérvénye, állásában 1912. évi június hó 1-éig való meghagyása tárgyában.

És a netán még beérkező tárgyak.

EISENSTÄDTER S. ÉS TÁRSAI

DIVATÁRUHÁZA

karácsonyi vásárján

eladásra kerülnek elsősorban:
maradékok és egyes ruhák
mélyen leszállított áron
szövet, selyem, parget, delain
és zefirben.

1136—x.1

HIREK.

Tájékoztató.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

November 30. Városi közgyűlés.
December 9. Megyei áll. választmányi ülés.
December 12. Rendkívüli megyei közgyűlés.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 9 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 1/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5—7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

— **Személyi hir.** Dr. Dellimanics Lajos főispán ma visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **Házasság.** Ifj. Perjéssy László nagybecskereki kir. törvényszéki jegyző november

a csufolódás és ez volt a vég kezdete. Legeslegvégül a részvét eltemette a Hirt! Oh! micsoda kín a dicsőség keserűsége és nyomorúsága! Mikor ragyog, sárral dobálják meg és lenéző sajnálkozással, mikor ki-alszik.

— Válassz még egyszer! — szólalt meg a tündér szelid hangja.

— Még két adomány van itt, nem kell kétségbe esned. Most is csak azt mondom, hogy közülök csak egy értékes s az még mindig itt van.

— Oh: mily vak voltam! — kiáltott fel az ember. — A gazdagság, a hatalom! Ezt választom. Ha az enyém lesz, akkor érdemes lesz élnem. Szórni fogom az aranyat elvakítom vele az egész világot. A csufolódók és irigyek lábaim elé, a porba vetik magukat s én gyönyörködni fogok abban, hogy meghunyászkodnak előttem. Enyém lesz minden gyönyör, minden fényezés, a szellem és a test minden kedvtelése. Megvásárolok mindent, ami e világ piacain kapható, az emberek tiszteletét, hódolatát, imádságát és megalázkodását. Eddig tudatlan voltam s ügyetlenül választottam; de most már okultam s tudom mi a legértékesebb ezen a nyomorult világon.

Ujra elmúlt három esztendő. S az ember lesóványodva, sápadtan, szomorúan üldögélt egy padlásszoba ablakánál. Ruhája rongyos volt s egy darab száraz ke-

20-ikán házasságot kötött Kiss May urhölgygel.

— **Tallán Béla ünneplése.** Tegnap munkában már megemlékezünk arról az impozáns és szeretetteljes ünneplésről, amelyben a törökkanizsa—józseffalvi gazdakör részesítette Tallán Béla vbtt. volt földmivelési minisztert areképe leleplezése alkalmából. Itt most még megemlítjük, hogy az ünnepélyből kifolyólag Tallán Béla a gazdakör számára 2000 koronás alapítványt tett. Megemlítjük azonkívül, hogy a szép ünnepély rendezése körül Tell János segédlelkész gazdaköri elnök és Sznopek János áll. isk. igazgató-tanító végezték a vezető munkát.

— **A nagyikindai szabad liceumból.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület nagyikindai szabad liceumában vasárnap délután Hauser Náthán nagyikindai főgimn. tanár tartott érdekes és tanulságos előadást kísérletek bemutatásával a Tesla-féle áramokról.

— **A Kaszinóból.** A nagybecskereki Kaszinó-társulat tegnap este Franz J. L. igazgató elnöklésével ülést tartott, melyen jelen voltak: Dr. Annau Ernő, Krumenacker Ferenc, dr. Nónay Pál, Králik László, Balásy József, Haidegger Ödön, Dr. Klein Mór, Kiss István, Ládai Kálmán, dr. Nagy Dezső, Tóth István, Szávits Sándor, Weisz Izidor választmányi tagok. Az ülésen rendes tagnak felvettek dr. Zsupanszky Szlavko ügyvédet, Müller Henrik nyug. századost, Berényi Sándor pénzügyi számtisztet, Sebestyén Pál magánzót és Végh Károly nyug. jegyzőt. Végül a választmány még elhatározta, hogy a társulat könyvtári szabályzatát és könyvjegyzékét kinyomatja.

— **Jokly Lipót meghalt.** A nagybecskereki sajtó egy régi öreg és érdemes munkásának haláláról vesszük részvételt a gyászírt. Jokly Lipót a „Torontál Presse” hosszú éveken át volt szerkesztője a halott, aki tegnap délután hosszú szenvedés után 82 éves korában elhunyt. A megboldogult egyidőben az izr. iskola tanítója volt, majd megalapította a „Südüngarische Grenzboten”, később pedig a „Torontaler Presse”-t s mint szerkesztő munkálkodott éveken át. Néhány esztendővel ezelőtt megszüntette lapját és nyomdáját s teljesen visszavonult. Az utóbbi időben az öregség mindjobban megtörte és folyton betegeskedett, míg végre tegnap kiszivedett. A megboldogultat nejen kívül négy gyermeke, több unokája, köztük Zádor István festőművész és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése csütörtök d. e. 11 órakor lesz. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Jokly Lipótné Schröter Róza fájó szívvel tádatja úgy a maga, mint gyermekei és unokái nevében, hogy szeretett jó férje, a legjobb apa és nagypapa Jokly Lipót volt lap-szerkesztő életének 82-ik, boldog házasságának 54-ik évében hosszú szenvedés után folyó hó 27-én elhunyt. Temetése folyó hó 30-án csütörtökön d. e. 11 órakor fog a gyászszobából

nyeret rágicsált. S szavai e szavakat mormolták:

— Átkozottak legyenek a világ összes adományai! Valamennyi család és bearnyozott hazugság. Nem adomány csak kölcsön. Az Elvezetek, a Szerelem, a Hir, a Gazdagság nem egyebek mint örök valóságoknak: a Fájdalomnak, a Szenvedésnek, a Szégyennek, a Szegénységnek idejglenes alárcái. A tündér igazat mondott: kosarában csak egy értékes adomány volt; a melyet én lenéztem, megvettem. Ehez képest, oh, mily kicsinyes és nyomorúságos a többi. Ez szolid, kedves, jóindulatú, örökkétartó álomba süllyesztí a fájdalomtól elesigázott lelket, az üldözött testet, a meggyötört szívet és a megalázott elmét! Hozd ide kegyes tündér! Fáradt vagyok! Pi-henni vágyom!

V.

A tündér eljött, de kosara üres volt. Az utolsó adomány, a Halál nem volt benne.

— Odaadom — mondta egy anya kedvencének, egy kis gyermeknek, aki tudatlan volt, bizott bennem és kért, hogy válasszak helyette. Te, te nem kértél erre...

— Oh, én szerencsétlen! Mi marad most már nekem?

— Az, amit még csak meg sem érdemeltél: a gyalázzattal és a könnyekkel terhes öregség.

Mark Twain.

(Aradáci-utca) megtartatni. Nagybecskerek, 1911. évi november hó 28-án, Juhász Zsigmond és neje Sonnenberg Emma, Jokly Bella, Jokly Jenny, Jokly Irma gyermekei. Zádor István és neje Sonnenberg Berta, Zádor Imre, Juhász Andor unokái.

— **Egy elmebeteg asszony tragédiája.** Sulyos gyász érte Dirner Mihály nagybecskereki járási állatorvost. Felesége ugyanis a napokban elmebeteg állapotban eltűnt hazulról. Mindenfelé kerestette a szerencsétlen asszonyt, de hiába, nem tudott nyomára jutni. Tegnap délután végre megtalálták Dirnerét, de csak halva. A szerencsétlen asszony ugyanis beteg elméjével a környéken barangolt s így került Szárcsa és Szécsány között a vasuti sínekre. Az ott dolgozó munkások el is küldték a sínekről, de távolabb megint csak fölment. E közben jött Szécsány felől Nagybecskerekre a 6020. számú személyvonat. A késő délutáni sötétben a vonatvezető nem vette észre az asszonyt s így a vonat elgázolta. A vonat kerekéi a szerencsétlen asszonynak lemet-szették a fejét s természetesen szörnyet halt. A vonat elhaladása után vették csak észre a szerencsétlenséget, amire az asszony holttestét a sínekről bevitték a szárcsai halottas házba. Ma délelőtt állapították meg azután, hogy az asszony Dirner Mihály járási állatorvos felesége, aki már huzamosabb idő óta elmebeteg volt. Férje Botoson volt hivatalos uton s itt értesítették felesége tragédiájáról. A 35 éves élet-erős asszonyt, akit férjén kívül két kiskorú gyermeke gyászol, holnap temetik el Szárcsán.

— **Változás a postai csomagok kezelésében.** Mint a nagybecskereki m. kir. postahivatal közli, folyó évi december 1-étől a postai csomagok kezelésében változások állnak be. Ezekből folyólag a magyar posta a) azokat a csomagokat, melyeknek nyilvánított értéke legalább 100 korona (100 frank, 100 márka); b) a 100 koronánál kisebb értékű nyilvánított csomagokat, melyek készpénzt, ékszer, zseborát, arany vagy ezüst tárgyat tartalmaznak, kézi darabként fogja kezelni, amennyiben terjedelmükkel avagy súlyukkal fogva betétdarabként — azaz a postaszákbán elhelyezve — nem szállíthatók. Ebből a kéze-lésből minden egyes kézi darabhoz külön külön szállítólevelet kell kiállítani — még a hatóságoknak és hivataloknak is. Ha továbbá a földadás jegyzékkel történik, a kézi darabok a közönséges csomagoktól elkülönítve, külön jegyzékbe foglalandók. Attól a földadótól, ki ezen szabályokhoz többszöri felszólításra sem alkalmazkodik, a jegyzékkel való feladás kedvezményét a postahivatal megvonhatja. A kézi darab főnti meghatározása alá eső csomagokat kizárólag postahivatalnál (ügynökségnél) kell feladni, a postai gyűjtőhelyek ilyen csomagokat folyó évi december 1-től nem vehetnek föl, de oly közönséges csomagokat sem, melyeknek súlya egy kilogrammot el nem érik.

— **Ujabb koleragyanus eset Nagybecskereken.** A nagybecskereki cukorgyárból a hatóságok a legnagyobb energiával is alig bírák kipusztítani a kolerát. November 12-e óta nem volt a cukorgyárban újabb megbetegedés s a hatóságok széleskörű gondos intézkedései elfojtották a járványt, azonban ugylátszik, valami bacillushordozó ember van a munkások között, aki valahogy bacillusaival ismét fertőzött egy embert. Tegnap délután ugyanis Kapka György 23 éves cukorgyári munkás betegedett meg koleragyanus tünetek közt. A beteget rögtön kivitték a járványkórházba s dr. Haidegger Lajos m. főorvos, dr. Weiterschan József és dr. Mencer Izidor városi orvosok, valamint Reitter Oszkár rendőrkapitány nyomban kimentek a gyárba az óvintézkedések megtétele végett. A hatóság emberei most is megtették a legszigorubb intézkedéseket s a gyárat ismét elzárták. Az alispán intézkedett továbbá aziránt is, hogy a gyárt katonai őrizet alá helyezték, hogy a gyárból senki el ne távozhassék.

Érdekes, hogy a megfigyelő házban

még mindig őriznek a hatóságok egy cukorgyári embert, aki teljesen egészséges, de tele van bacillusokkal. Minduntalan felküldik az ürülékét a bakteorológiai intézethez, de onnan mindig az a válasz jön, hogy ürülékében ázsiai kolerabacillusok vannak s így a különben teljesen egészséges embert addig őrizni kell, amíg a kolerabacillustól meg nem tisztul.

A vármegyében mindenütt kedvező a helyzet s már három napja nem fordult elő újabb eset. Betegek is csak Kumánon vannak, ahol három embert ápolnak. Másutt már nincs kolerabeteg.

— **A pancsovai nagy betörés.** Jelentjük már, hogy múlt pénteken Pancsován betörték Fischer Miksa ékszerész üzletébe és onnan negyvenháromezer koronát érő aranyékszert loptak el, órákat, láncokat, fülbevalókat, gyűrűket és karpereceket. A pancsovai rendőrség vasárnap táviratban értesítette a főkapitányságot, hogy a betörést valószínűleg két ember követte el. Mindkettő az ottani zálogházakban több ékszerrel elzálogosított a lopottak közül s ekkor a halkabban beszélő az egyik zálogházban Kalmár budapesti lakosnak, a másik zálogházban Klein József szegedi lakosnak mondta magát. Az elzálogosított tárgyakról kiállított zálogjegyeket a pancsovai rendőrség később összetépve, egy angol feszítősével és egy harminchetes számú kemény gallérral együtt egy fatelep félreeső részén megtalálta. A véső teljesen új, rajta K betű és 95-ös szám van. Megállapította a pancsovai rendőrség, hogy ezt a vésőt nem Pancsován vásárolták. Valószínű, hogy a betörők Budapest felé menekültek. Most a fővárosi rendőrség is nyomozza a betörőket.

— **A temesvári rablógyilkosság bonyodalmai.** Tegnap lapunkban részletesen megemlékeztünk a temesvári rablógyilkosságának Nagybeeskereken fölmerült bonyodalmairól. A nagybeeskereki rendőrség a maga táskorében megtette az intézkedéseket Vidéki János kiküldetésére s megállapította, hogy pénteken délután itt járt s Balogh Sámuel koresmárossal beszélt. Azóta azonban eltűnt Nagybeeskerekről és állítása szerint Aradacra vagy Temesvárra ment. A nagybeeskereki rendőrség ennek folytán táviratilag értesítette Aradacot, azonkívül a Temesvár felé eső községeket, hogy nyomozzák Vidéki Jánost, ha ráakadnak tartóztassák le s értesítsék a nagybeeskereki rendőrséget. Táviratozott továbbá rendőrségünk a temesvári rendőrkapitányságnak is s szintén értesítette Vidéki utirányairól, hogy nyomozhassa. Mindezideig azonban a rejtélyes embernek nem akadtak nyomára.

— **Tűz a rendőrkapitánynál.** Könnyen veszedelmessé válható tűz támadt tegnap délután fél 5 óra tájban Reitter Oszkár rendőrkapitány házában. A füstölgő kémény ugyanis kigyulladt s a tűz olyan rohamosan terjedt, hogy a menyezet átégett s a tűz belekapott a rendőrkapitány lakásának egyik szobájába is. Itt meggyulladt egy szekrény s úgy a szekrény, mint a rajta levő iratok elégték. A tűzoltóság hamar ott termelt s egy-kettőre eloltotta a tüzet s így nagyobb kár nem esett.

— **A Ceres-díjkiírás ügyében** a pályázati bíróság Bécsben már egybegyűlt és a sok 1000 pályázat áttekintésével foglalkozik. Hess Adolf tanár ur, es. és kir. igazgató és az ipariskolák legfőbb szakfelügyelője oly szíves volt a pályázati bíróság elnökségét elvállalni, amelyhez kivülről még Richter Lotti kisasszony, egy ismert szakácskönyv szerzője, valamint előjárónője egy engedélyezett főziskolának, Pöwondra J. Jean, Ausztria szakács egyesületének az elnöke, Räder György hirdetői szakértő Berlin, Kunze József, az augsigi Schicht György r.-t. meghatalmazottja, Wenzl Canillo, az augsigi Schicht György r.-t. propagandaosztályának vezetője is tartozik. A 30.000 koronás Ceres-díjkiírásra vonatkozó pályázatok beküldési határideje tudvalevőleg 1911. december 1-éig lett meghosszabbítva.

— **A nagybeeskereki országos vásárt nem engedélyezték.** Nagybeeskerek városa kérvényt intézett a kereskedelmi miniszterhez, hogy a kolera miatt november közepén

elmaradt országos vásárt november 30. dec. 3-ra engedélyezze. A miniszter tegnap érkezett rendeletével azonban értesíti a várost, hogy a vásárt nem engedélyezi, mert a vármegyében még nem szűnt meg a kolera. Az újabb nagybeeskereki koleraeset folytán persze még kevésbé lehet szó a vásárról.

Művészet.

Liszt emlékünnepe. A nagybeeskereki filharmoniai egyesület, mint már megemlékeztünk f. évi december hó 2-án a Kaszinó-társulat nagytermében 8 és fél órai kezdettel nagyszabású Liszt Ferenc emlékünnepezt rendez. Dicséretes ez az igyekezete az együletnek, amely már hónapok óta készül erre a hangversenyére. Számozott ülőhelyek árai mérsékeltek, 2 és 1 koronásak és így előre láthatólag zsufolásig fog a nagyterem megtelni. Jegyek már kaphatók Almásy és Szepessy helybeli könyvkereskedőknél.

TÁVIRATOK.

Vita a főváros körül.

A képviselőház mai ülése. — A belügyi vita. — A főváros tétele.

Budapest, nov. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A belügyi vita jóval hosszabba nyulik, amint képzelték. Különösen a főváros körül folyik élénken a vitatkozás s ma a második napon sem intézhette még el a Ház a főváros tételét. Ma ugyan csak egyetlen szónoka volt a vitának. Hock János, de ő olyan hosszan foglalkozott a főváros ügyeivel, hogy kibeszélte az ülést. Az ülés elején Polónyi Géza okvetetlenkedett amiatt, hogy a belügyi vita alatt Khuen-Héderváry gróf Jakabfy államtitkárt bizta meg távollátásban helyettesítésével a belügyi vita alatt. Polónyi ur nem kevesebbet akart, minthogy függeszték föl a költségvetés vitáját addig, a míg a miniszterelnök meg nem jelenik s ilyen irányú indítványt is adott be. Návay elnök azonban hamar elintézte Polónyit indítványával egyetemben, mert egyszerűen ráolvasta, hogy indítványa házsabályellenes s nem bocsátotta tárgyalás alá.

Az ülést Návay Lajos elnök fél 11 órakor nyitotta meg s jelentette, hogy Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök mint belügyminiszter távolléte alatt a belügyi vitánál Jakabffy államtitkárt bizta meg helyettesítésével.

Polónyi Géza, hogy megint szerepelhessen és zavart csinálhasson, gyorsan felugrott s a házsabályok címén azt akarta magyarázni, hogy a minisztert nem lehet helyettesíteni és egyben indítványt tett, hogy a képviselőház addig függesztse fel a költségvetés tárgyalását, amíg a belügyminiszter jelen nem lehet a vitán.

Székely Ferenc igazságügyminiszter ellenzi az indítványt, mivel ő mint a kormány legidősebb tagja jelen van és ő viseli a felelősséget a vita alatt.

Bezzeg János függetlenségi Polónyi indítványát pártolja.

Návay Lajos elnök konstatálja, hogy már volt rá praecedens, hogy a miniszterek helyettesítették magukat. Így például Kossuth Ferencet sokszor helyettesítette Sztéryni József államtitkár. Különben is Polónyi indítványa házsabályellenes s nem bocsátja döntés alá.

Ezzel azután Návay a miniszteri helyettesítés kérdését elintézte s áttértek a költségvetés részletes tárgyalására, nevezetesen

belügyi vita

folytatására.

A vitának ma egyetlen szónoka volt Hock János, aki egész az ülés végéig tartó beszédében a fővárost védelmezte az egyes szónokok részéről fölhozott vádakkal szemben. Ugyancsak védelmezte a főváros zsidóságot is, amit a néppárt részéről nagy zajjal fogadtak és gunyos kiáltásokkal illették Hock-ot.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, nov. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnököt a király ma délután 1 órakor külön kihallgatáson fogadta. A kihallgatáson a miniszterelnök az általános politikai helyzetről referált a királynak.

Az olasz—török háború.

Budapest, november 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mai konstantinápolyi jelentések szerint a török kormány megfigyelése alapján konstatálható, hogy az aegai tengerről az olasz flotta eltűnt s így valószínű, hogy az olaszok lemondtak a háborúnak az aegai tengerre való kiterjesztéséről s a Dardanellák blokádjáról.

Családi dráma.

Budapest, november 28. (A „Torontál“ ered. távirata) Mint Diósgyőrből jelentik, Heinenmann Lajos ottani vendéglős revolverrel rálőtt a feleségére s azután maga ellen fordította a fegyvert. A férj nyomban meghalt, míg az asszony életveszélyesen megsebesült.

Tőzsde.

A Lloyd budapesti távirata november 28.

Buza (novemberre)	23'64 — —
Buza (áprilisra)	— — — —
Rozs (novemberre)	20'64 — —
Zab (novemberre)	19'60 — —
Tengeri (novemberre)	16'88 — —

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nyíltér.

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Fog-Krém

KALODONT

Szájviz

103—42,40

Községi irnokot

keresek alkalmazásra 1000 korona fizetés, 120 korona lakbér és két négyzetméter kemény tüzfából álló javadalmazással.

Beválás esetén megválasztása valószínű. Szerb nyelv bírása feltétel.

Csenta, 1911. november 23.

1160—3.1

Grandjean Géza, jegyző.

410. ip. szám. 22.818. kig. 1911.

Hirdetmény.

Az 1884. évi XVII. t.-c. és az 52.211/885. sz. kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében Nagybeeskerek város területén lakó kereskedők és iparosok által az 1912. évre a nagybeeskereki városi tanács és a nagybeeskereki járási főszolgabírók mint elsőfoku iparhatóságok mellé 20—20, összesen 40 iparhatósági megbízottnak leendő megválasztása céljából választási határidőül f. é. december hó 10-ik napjának délután 2 órája a volt kir. törvényszéki épület esküdtzéki termébe tüzetett ki, melyre a helybeli kereskedők és iparosok meghívottnak.

A választási eljárás foganatosításával Matanovich György jegyzőnk bizatott meg.

Kelt Nagybeeskereken, a városi tanács mint elsőfoku iparhatóságnak 1911. évi november hó 22-én tartott ülésében.

Strosz Béla s. k.,
polgármester h.

Ujdonság!

Ujdonság!

Enyves hát. 12 db fénykép 30 krajcár

Felvételek reggel 8-tól 12-ig,
délután fél 2-től 8 óráig
eszközöltnék.

Időjárás semmi befolyással nincs a
felvételekre.

**MÜTEREM KINIZSY-UTCA,
Közgazdasági bank épületében**

Csak rövid ideig! 1103-15.15

LAPP HENRIK féle
MÉLYFÚRÁSOK
magyar részvénytársasága
BUDAPESTEN
Iroda: Győr: X. Kőbányai út 47.
v. Bálhory-utca 3. | X. Kőbányai út 47.
Telefon: 114 16 (Interurban) telefon: 157-72
ELVÁLLAL
MINDENNEMŰ FŰRÁSOKAT
a legnagyobb mélységig
minden célra

Gyárt és javít
**MÉLYFŰRÁSI GÉPEKET, SZERSZÁMOKAT
ÉS ESZKÖZÖKET.**

Legjobb referenciák!

Hirdetmény.

Alulírott községi előjáróság ezennel köz-
hírré teszi, hogy a község tulajdonát képező
6 éves tenyészkepes ménjét 1911. évi decem-
ber hó 6-ik napján d. e. 9 órakor Ivánd köz-
ségházánál nyilvános árverésen azonnali kész-
pénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek el-
adatni fog.

Ivánd, 1911. november 25.

1153-2.2

Községi előjáróság.

Könyvelő,

aki magyarul és németül is ügyesen
levelez, reprezentálásra képes,
december 1-ére, esetleg előbb is
felvétetik
egy iparvállalatnál.

Ajánlatok **Szén és cement** jel-
gére **Temesvár-főposta** restante
1146-33 küldendők.

Világrekord saját berendezések,
filmek, kellékek eladása és kölcsön-
intézete **Temesvárott.**

GRAND GYRIA BIOSKOP

Tulajdonos: Kaschka G.

Megnyilik november 28-án
este 8-kor a Pest-szálloda éttermében.

Naponta új műsor. Naponta új műsor.
1157-1.1

A nagybecskereki járás főszolgabírájától.
7339-1911. szám. 1154-3.2

Pályázati hirdetmény.

Pályázatot hirdetek a járásomhoz tartozó
Bégaszentgyörgy nagyközségben elhalálozás
folytán megüresedett szülésznoi állásra, amely
évi 300 korona fizetés és a vármegyei szabály-
rendeletben megállapított díjak szedésével van
javaldalmazva.

Felhivom a pályázni óhajtókat, hogy
kellően felszerelt kérvényeiket 1911. évi dec.
hó 10-ig hozzám nyujtsák be. A választás
határnapját később fogom meghatározni.

Nagybecskereken, 1911. november 20-án.

Lowieser, főszolgabíró.

Nagykikindai járás főszolgabírájától.
6100-911. szám. 1148-3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye nagykikindai járásához
tartozó **Töröktopolya** községben üresedésben
levő **szülésznoi** állásra pályázatot hirdetek.

Javaldalmazás évi 180 kor. fizetés és szü-
léseknél való segédkezésért 1 kor. 60 fillér
látogatási díj.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást el-
nyerni óhajtják, hogy oklevéllel és erkölcsi bi-
zonylattal felszerelt kérvényeiket 1911. év-
december hó 20-ig a nagykikindai szolgabíró-
sághoz küldjék be.

Nagykikinda, 1911. november 23-án.

Főbíró hiv. távol:

Vogel, tb. főszolgabíró.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

PILLANGÓ VÉDJEGY

NAGYBECSKERÉK.

Telefon 201.   Telefon 201.

Kész és megkezdett kézimunkák,
téli ingek, kesztyűk, ruhák, sapkák és harisnyák.
Kötött leány és női kabátok, gallérvédők, esőernyők.

Benó Testvérek Nagybecskerek

Külön cipő-osztály. Torontáli cipők.   Legjobb minőség. Olcsó árak.